

na státní příslušnosti žadatelově, není v rámci (§ 8 cis. nař.) cis. nařízení:

a) předpis § 1 prov. nař., který dovoluje ucházeti se o přiznání názvu »inženýr« toliko příslušníkům státu čsl., a

b) předpis § 2 č. 2 téhož prov. nař., pokud požaduje předložení domovského listu za příčinu průkazu domovské příslušnosti do některé obce v té části čsl. republiky, ve které platí cis. nař. č. 130 ex 1917.

Odporují-li tedy uvedené právě předpisy § 1 a § 2 č. 2 předpisům cis. nař. č. 130/1917, k jehož provedení byly vydány a v jehož mezích dle zákonného zmocnění směly býti vydány, nelze k nim jako k platné normě právní hleděti, a protože cis. nař. samo neklade za podmínku dosažení označení »inženýr« čsl. státní občanství žadatele, jest nař. rozhodnutí, které označení »inženýr« odepřelo st-li pro nedostatek čsl. státní příslušnosti, v odporu se zákonem.

Poněvadž žal. úřad svým mylným právním názorem sveden, nezjistil a nezkoumal, vykazuje-li žadatel ostatní podmínky přiznání stavovského označení »inženýr«, nemohl také nss zákonnost nař. rozhodnutí v jiných směrech přezkoumati (§ 5 zák. o ss.).

Z uvedených příčin bylo nař. rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost.

Č. 3691.

N á z e v i n ž e n ý r. — Š k o l s t v í: I. * Podle § 5 cis. nař. ze 14. března 1917 č. 130 ř. z. nepožaduje se od těch, kdo tam uvedené školy absolvovali před účinností tohoto cis. nař., aby složili zkoušku dospělosti. § 4 vlád. nař. z 10. listopadu 1921 č. 411 Sb., pokud k pojmu absolvování vyžaduje průkaz o zkoušce dospělosti, jest se zákonem v odporu. — **II. K výkladu pojmu »absolvování« učiliště.**

(Nález ze dne 3. června 1924 č. 10116).

V ě c: K. M. v B., K. Z. v P., A. K. v S. a O. F. v B. (adv. Dr. Rud. Böhm z Prahy) proti ministerstvu veřejných prací o stavovské označení »inženýr«.

V ý r o k: Naříkaná rozhodnutí se zrušují pro nezákonnost.

D ů v o d y: Žádostem st-lů za povolení užívati stavovského názvu »inženýr« podle § 5 cis. nař. ze 14. března 1917 č. 130 ř. z. nebylo nař. rozhodnutími vyhověno z důvodu, že jejich předběžné odborné školní vzdělání nedosahuje úrovně, jaké žádá jmenované nařízení.

O stížnostech do těchto rozhodnutí podaných uvažoval nss takto:

Žal. úřad založil svůj zamítavý výrok na předpisu § 5 cit. cis. nař. a § 4 prov. nař. z 10. listopadu 1921 č. 411 Sb. § 5 cis. nař. ustanovuje, že může ministr veř. prací povolití stavovské označení »inženýr« za určitých podmínek — které v tomto případě nemají významu — a b s o l v e n t ů m stavebních odborných škol, pak vyšších průmyslových škol odboru mechanicko-technického, elektrotechnického, chemicko-technického nebo textilně-technického.

V § 4 prov. nař. pak vysvětlen jest pojem slova »absolvent« v ten rozum, že absolvováním vyšších škol průmyslových rozumí se složení zkoušky dospělosti, pokud na tom kterém ústavu tato zkouška v době absolvování byla zavedena. Není sporno, že všichni žadatelé absolvovali vyšší školy průmyslové, na nichž v době jejich absolvování byla již maturitní zkouška zavedena a že se této zkoušce nepodrobili.

St-lé však přes to činí nárok na stavovské označení inženýr a spatřují nezákonnost v tom, že jim toto označení bylo odepřeno, dovozující, že ve slově »absolvent« bez dalšího dodatku rozuměti sluší jen žáka, který tu nebo onu z uvedených škol vychodil a že proto ustanovení § 4 prov. nař. jest s cís. nař. v odporu, když pro absolvování požaduje složení maturitní zkoušky. Má proto stížnost za to, že tento předpis § 4 prov. nař. jest neplatný. Spor soustřeďuje se tedy na výklad výrazu »absolvent«, jehož užívá § 5 cís. nař. č. 130/1917. Výraz ten vyložen byl v § 4 vlád. nař. z 10. listopadu 1921 č. 411 Sb. v ten smysl, že absolvováním vyšších škol průmyslových rozumí se složení zkoušky dospělosti. Slušelo tedy zkoumati, zda výklad tento se srovnává s cís. nař. č. 130 z r. 1917, k jehož provedení bylo vl. nař. č. 411 z r. 1921 vydáno.

Cís. nař., jež sluší klásti na roveň zákonu, definici pojmu »absolvent« expressis verbis nepodává. Sám o sobě může výraz »absolvent« mlíti za jisté obojí smysl: i smysl užší, který hájí stížnost, i širší, který mu přikládá prov. nařízení a jehož se přidržuje nař. rozhodnutí. Záleží tedy na tom, ve kterém smyslu bylo ho v cís. nařízení použito. To lze poznati z porůzných ustanovení, v nichž zákon (cís. nařízení) téhož výrazu používá a to ve smyslu zcela určitém.

Tak hned v § 1, odst. 1 cís. nař. č. 130/1917 uvádějí se osoby, jež řádně vybyly (v autentickém textu něm. »absolviert haben«) studia vysokoškolská a vykonaly určité zkoušky. Stejně druhý odstavec § 1 předpisuje absolvování zemědělského studia v Krakově a složení závěrečné zkoušky. Tým způsobem §§ 2 a 3 kladou proti sobě absolvování a vykonání určitých zkoušek. Zákon tedy důsledně rozlišuje vykonání zkoušek a absolvování studií, z čehož je patřno, že zákon tento užívá výrazu »absolvování«, »absolvent« ve smyslu užším, a že vykonání zkoušek — pokud jde o tento zákon — leží vně pojmu absolvování studií. Proti tomu nelze důvodně namítati, že § 5 mluví o skončení (vollenden) studií a že dle nař. mín. kultu a vyuč. z 22. května 1887 č. 10.226, z 26. února 1901 č. 4070, z 22. května 1903 č. 16.019 a z 23. dubna 1908 č. 18.964 zakončení (Abschluss) celého studia na vyšších školách průmyslových tvoří zkouška dospělosti. Neboť, jak z §§ 1—3 cís. nař. patřno, i tento zákon sám užívá termínu »skončení studií« (Studien vollenden), a nezahrnuje do něho složení zkoušek, jež právě v této spojitosti uvádí vedle skončení studií jako zvláštní náležitost.

Je-li však pojem absolvování studií zákonem samým v cit. ustanoveních tak určité vymezen, není bez jasné pozitivní opory možno rozuměti mu v ustanovení § 5 cís. nař. jinak, než v ustanoveních předcházejících, nýbrž nutno vykládati jej ve všech těchto předpisech látkově úzce souvislých jednotně. Oporu pro opačný výklad nelze hledati ani v onom předpisu § 3 cís. nař., kterýž žádá od těch, kdož předepsaná studia před účinností tohoto nařízení sice neukončili, avšak aspoň je započali, aby prokázali, že vykonali zkoušku dospělosti s významemá-

ním. Neboť toto přísnější ustanovení zákona vztahuje se jen na osoby, které včas vydání cís. nař. studia ještě skončena neměly a které se tudíž mohly dle toho již zachovati a zkoušku dospělosti složit. Z tohoto ustanovení nelze dovoditi, že by § 5 požadoval zkoušku dospělosti ode všech žadatelů a to od mladších s vyznamenáním, od starších pak beze zřetele na stupeň prospěchu a že by chtěl tyto starší absolventy nutiti, aby se po letech dodatečně podrobovali zkoušce dospělosti, třeba že dle řádu studijního tehdy plativšího nebyla v pojmu absolvování studií zahrnuta.

Ostatně i studijní řád pro vyšší průmyslové školy z 23. dubna 1908 č. 18.954 předpisuje, aby žákům IV. ročníku vyšší průmyslové školy, kteří zkoušku dospělosti nesložili, nebo při ní neobstáli, avšak ze všech předmětů mají nejméně známku dostatečnou, na vysvědčení za druhý semestr bylo napsáno, že příslušné oddělení absolvovali s prospěchem, z čeho je zřejmo, že i tento studijní řád sám zkoušku dospělosti nepovažuje za nezbytnou náležitost absolvování studií.

Z těchto úvah došel soud k názoru, že § 5 cís. nař. č. 130/1917 ve své první větě nepožaduje kromě absolvování tam uvedených škol také ještě zkoušku dospělosti a že § 4 vlád. nař. č. 411/1921, pokud tento požadavek stanovil, není šem 5 cís. nařízení kryt, nýbrž vybočuje z jeho mezí. Nelze jej proto v tomto bodě uznati za platnou normu právní, a nař. rozhodnutí, jež se o tento předpis opírá, nelze uznati zákonným.

Bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti po rozumu § 7 zák. o ss.

Č. 3692.

Název inženýr. — Školství: Mistrovské školy stavitelské při státních průmyslových školách nepatří ke školám uvedeným v § 5 cís. nař. ze 14. března 1917 č. 130 ř. z.

(Nález ze dne 3. června 1924 č. 10.117.)

Věc: Artur R. v M. a Jan H. v Ž. (adv. Dr. Böhm z Prahy) proti ministerstvu veřejných prací o stavovské označení »inženýr«.

Výrok: Stížnosti se zamítají jako bezdůvodné.

Důvody: Nař. rozhodnutími nebylo vyhověno žádostem st-lů, aby jim bylo podle § 5 cís. nař. ze 14. března 1917 č. 130 ř. z. dovoleno užívatí stavovského názvu »inženýr«, z důvodu, že jejich předběžné, odborné školní vzdělání nedosahuje úrovně, jaké žádá jmenované nařízení.

O stížnostech do těchto rozhodnutí podaných uvažoval nss takto:

Oba žadatelé vykážali, že absolvovali stavitelskou školu mistrovskou při české státní průmyslové škole v Brně, první v roce 1903, druhý v roce 1900. Žal. úřad, zamítaje žádosti st-lů o přiznání stavovského názvu »inženýr«, vycházel z náhledu, že mistrovská škola stavitelská při státní průmyslové škole v Brně nepatří mezi učiliště, která uvedena jsou v § 5 cís. nař. č. 130 ex 1917, a jejichž absolventům tento předpis poskytuje nárok na přiznání stavovského označení »inženýr«. V tom spatřují stížnosti nezákonnost, ale neprávem.